

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pracownik informacji turystycznej (422502)

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pracownik informacji turystycznej (422502)

Pracownicy biur informacji

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pracownik informacji turystycznej (422502)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [448]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/zapytaj-niebieski-brown-pomocy-21616>
[dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy) .	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe.....	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Zarządzanie informacją turystyczną.....	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Obsługiwanie klientów w zakresie informacji turystycznej	10
3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Popularyzowanie i promowanie informacji turystycznej.....	11
3.5. Kompetencje społeczne.....	12
3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	12
3.7. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	13
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	13
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.....	13
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	14
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów.....	15
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	16
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	16
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	17
7. SŁOWNIK POJĘĆ	18
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	18
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	20

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Pracownik informacji turystycznej 422502

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Doradca turystyczny.
- Informator turystyczny.
- Pracownik biura informacji turystycznej.
- Prezenter ofert turystycznych.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 4225 Enquiry clerks.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie SPO RZL (2006-2007) „Opracowanie i upowszechnianie krajowych standardów kwalifikacji zawodowych”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Wortalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Wacław Galewski – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Przemysław Namysłowski – PPH Drena s.c., Słupsk.
- Rafał Ryszelewski – RAFTUR, Łódź.
- Magdalena Szymczuk – PBS sp. z o.o., Sopot.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Magdalena Jackman – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Daria Siemińska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Agnieszka Skowrońska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Robert Fleischer – Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji, Lublin.
- Monika Jakubowska – Invest Travel Services, Łódź.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Barbara Górka – Zespół Szkół Spożywczych i Hotelarskich, Radom.
- Bogusław Mazur – Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza, Strzyżów.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Pracownik informacji turystycznej⁵ świadczy usługi informacyjne i doradcze dotyczące atrakcji turystycznych, obiektów zagospodarowania turystycznego i katalogu produktów turystycznych¹² regionu, dostępności komunikacyjnej, wydarzeń kulturalnych, sportowych, gospodarczych i społecznych. Kreuje budowę marki regionu⁷ w oparciu o dostępne instrumenty promocji.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Pracownik informacji turystycznej jest zawodem o charakterze usługowym. Świadczy kompleksowe usługi informacyjne i doradcze dotyczące m.in. atrakcji turystycznych, markowych produktów turystycznych⁹ regionu, dostępności komunikacyjnej, wydarzeń kulturalnych, sportowych, gospodarczych i społecznych regionu. Pracuje w oparciu o zgromadzone, odpowiednio przetworzone i na bieżąco aktualizowane dane oraz we współpracy z innymi podmiotami. Korzystając z dostępnych środków i narzędzi promocji mix¹³, kreuje marki regionu.

Praca pracownika informacji turystycznej jest z reguły pracą biurową o charakterze indywidualnym. Bezpośredni kontakt z klientem krajowym i zagranicznym, zarówno klientem instytucjonalnym⁶, jak i indywidualnym, polega na udzielaniu odpowiedzi na pytania klienta, informowaniu, konsultowaniu oraz doradzaniu.

Pracownik informacji turystycznej współpracuje m.in. z: instytucjami publicznymi (samorząd), instytucjami komercyjnymi i organizacjami pozarządowymi, działającymi w obszarze turystyki i marketingu miejsca⁸.

Sposoby wykonywania pracy

Pracownik informacji turystycznej wykonuje pracę polegającą m.in. na:

- obsłudze klientów w zakresie informacji turystycznej,
- konsultowaniu i doradzaniu związanym z wyborem oferty turystycznej, optymalnych tras turystycznych, bazy noclegowej³, gastronomicznej, sportowej, rekreacyjnej i leczniczej,
- opiece nad stroną internetową zawierającą m.in. aktualny katalog produktów turystycznych regionu lub nad profilami na wybranych portalach społecznościowych¹⁰,
- kreowaniu marki regionu w oparciu o dostępne środki i narzędzia promocji mix,
- sprzedaży przewodników, regionalnych pamiątek, map, biletów na lokalne wydarzenia kulturalne i sportowe,

- obsłudze stoisk informacyjnych na targach, wystawach i wydarzeniach branży turystycznej,
- współpracy z samorządem regionu oraz instytucjami działającymi w branży turystycznej,
- współpracy z mediami i agencjami reklamowymi¹,
- nadzorowaniu powierzonego budżetu.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2, 3.3 i 3.4. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Pracownik informacji turystycznej wykonuje swoje obowiązki zawodowe na siedząco lub na stojąco:

- w pomieszczeniach biurowych, przy komputerze, w bezpośrednim ustnym kontakcie z klientem,
- w halach i pawilonach podczas wystaw i targów turystycznych¹⁸ (z reguły kilka lub kilkanaście razy w roku),
- przy stoiskach na wolnym powietrzu (sezonowo i okazjonalnie, podczas większych imprez kulturalnych, sportowych itp.),
- w trakcie oprowadzania turystów po mieście/regionie (jeśli świadczy dodatkowo usługi przewodnika).

Pomieszczenia, gdzie wykonywana jest praca, posiadają zazwyczaj oświetlenie dzienne i sztuczne oraz instalacje klimatyzacyjne (lub wentylacyjne).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Pracownik informacji turystycznej w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- komputer z dostępem do internetu,
- konstrukcje związane z ekspozycją marki regionu (np. ścianki reklamowe, balony, banery², potykacze¹¹, flagi),
- urządzenia do łączności bezprzewodowej,
- kasę fiskalną,
- mapy, przewodniki, foldery⁴, ulotki itp.

Organizacja pracy

Intensywność pracy w zawodzie **pracownik informacji turystycznej** nie jest rozłożona równomiernie w ciągu doby oraz w ciągu całego roku. W okresach szczególnie nasilonego ruchu turystycznego¹⁵ punkty informacji turystycznej pracują do późnych godzin popołudniowych, także w soboty, niedziele oraz niektóre święta. Poza sezonem praca trwa zazwyczaj 8 godzin.

Praca często wykonywana jest w systemie równoważnego czasu pracy, który polega na wydłużaniu czasu pracy w danym dniu czy tygodniu, na rzecz skrócenia czasu pracy w innym dniu lub tygodniu albo udzieleniu dni wolnych od pracy.

Udział w zaplanowanych wystawach, konferencjach i targach turystycznych wiąże się z kilkudniowymi wyjazdami służbowymi w kraju i za granicą.

Praca ma charakter indywidualny. Każdy pracownik współpracuje bezpośrednio z klientem, niezależnie od innych pracowników biura. Dysponując dużą swobodą w tym zakresie, powinien jednak każdorazowo uwzględniać indywidualne potrzeby i oczekiwania poszczególnych klientów oraz realizować zalecenia przełożonych.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Pracownik informacji turystycznej narażony jest przede wszystkim na:

- stres i nerwice, w związku z wymuszonym przez klientów tempem pracy i potencjalnymi konfliktami w miejscu pracy,
- choroby serca i układu krążenia oraz choroby kręgosłupa i narządów ruchu, w związku z długotrwałą pracą w pozycji siedzącej.

Praca przy komputerze może też prowadzić do wielu innych potencjalnych zagrożeń, m.in.:

- Repetitive Strain Injury¹⁴,
- zespołu cieśni nadgarstka,
- Sick Building Syndrom¹⁶,
- chorób narządu wzroku.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **pracownik informacji turystycznej** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- rozróżnianie barw,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- spostrzegawczość,
- zmysł równowagi,

w kategorii sprawności i zdolności

- łatwość wypowiedzenia się w mowie i w piśmie,
- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- rozumowanie logiczne,
- dobra pamięć dotycząca orientacji w terenie,
- zdolność nawiązywania kontaktu z ludźmi,
- zdolność rozwiązywania problemów,
- zdolność skutecznego przekonywania,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji;

w kategorii cech osobowościowych

- wytrwałość i cierpliwość,
- wychodzenie z własną inicjatywą,
- komunikatywność,
- wysoka kultura osobista,
- empatia,
- samokontrola,

- samodzielność,
- odporność na działanie pod presją czasu,
- odporność emocjonalna,
- radzenie sobie ze stresem,
- zainteresowanie turystyką,
- gotowość do ustawicznego uczenia się oraz dzielenia się wiedzą.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.5. Kompetencje społeczne; 3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Do pracy w zawodzie **pracownik informacji turystycznej** wymagany jest dobry ogólny stan zdrowia, w szczególności ważna jest sprawność aparatu mowy, dobry wzrok i słuch.

Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac lekkich. Nie występują w niej specyficzne obciążenia umysłowe.

Do przeciwwskazań uniemożliwiających pracę w tym zawodzie można zaliczyć:

- wady wzroku w stopniu uniemożliwiającym korekcję za pomocą okularów,
- wady słuchu w stopniu uniemożliwiającym korekcję za pomocą aparatu słuchowego,
- zaburzenia aparatu mowy i choroby o podłożu psychicznym uniemożliwiające komunikację z ludźmi.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2018 r.) do podjęcia pracy w zawodzie **pracownik informacji turystycznej** preferowane jest wykształcenie co najmniej średnie w zawodach pokrewnych (szkolnych), np. technik obsługi turystycznej.

Pracodawcy chętnie zatrudniają osoby z wykształceniem wyższym na kierunku turystyka i rekreacja lub pokrewnych (np. gospodarka turystyczna, krajoznawstwo i turystyka historyczna).

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2018 r.) nie występują specyficzne wymagania w zakresie tytułów zawodowych, kwalifikacji i uprawnień dla kandydata do pracy w zawodzie **pracownik informacji turystycznej**.

Podjęcie pracy w zawodzie **pracownik informacji turystycznej** ułatwia posiadanie:

- dyplomu potwierdzającego pełne kwalifikacje w zawodzie technik obsługi turystycznej,
- świadectw potwierdzających kwalifikacje cząstkowe: TG.14 Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych oraz TG.15 Prowadzenie informacji turystycznej oraz sprzedaż usług turystycznych, uzyskanych w toku edukacji formalnej lub w ramach kwalifikacyjnych kursów zawodowych.

Organizacją egzaminów i potwierdzaniem kwalifikacji pełnych i cząstkowych zajmują się Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnianiu pracownika informacji turystycznej mogą być między innymi:

- suplementy Europass (w języku polskim i angielskim), wydawane na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- certyfikaty znajomości języków obcych na poziomie B2 albo wyższym (zgodnie z klasyfikacją Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego),
- certyfikat potwierdzający znajomość języka migowego,
- certyfikaty/zaświadczenia ukończenia kursów/szkoleń w zakresie turystyki,
- uprawnienia pilota wycieczek lub przewodnika turystycznego.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pracownik informacji turystycznej, po zdobyciu odpowiedniego doświadczenia zawodowego, może objąć stanowisko kierownicze w placówce informacji turystycznej lub biurze podróży. Możliwość dalszego rozwoju zawodowego daje:

- zdanie egzaminu dojrzałości i ukończenie wyższej uczelni (np. o profilu związanym z turystyką),
- uczestniczenie w kursach i szkoleniach (szczególnie w zakresie: komunikacji personalnej, promocji, public relations, pozyskiwania środków finansowych, zarządzania projektami, pilotażu wycieczek, przewodnictwa turystycznego),
- rozszerzenie swoich kompetencji zawodowych poprzez podejmowanie kształcenia lub szkolenia w zawodach pokrewnych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **pracownik informacji turystycznej** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej oraz pozaformalnej.

Istnieje możliwość potwierdzania przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną kwalifikacji TG.14 Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych oraz TG.15 Prowadzenie informacji turystycznej oraz sprzedaż usług turystycznych, wyodrębnionych w szkolnym zawodzie pokrewnym technik obsługi turystycznej.

Kompetencje zdobywane lub rozwijane w toku edukacji pozaformalnej i uczenia się nieformalnego potwierdzają różnego rodzaju certyfikaty, zaświadczenia uczestnictwa w szkoleniach.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **pracownik informacji turystycznej** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Pracownik biura podróży	422101
Rezydent biura turystycznego	422102
Technik obsługi turystycznej ⁵	422103
Informator ruchu pasażerskiego	422501

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **pracownik informacji turystycznej** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Gromadzenie informacji turystycznych.
- Z2 Przetwarzanie i aktualizowanie informacji turystycznych.
- Z3 Udostępnianie informacji i udzielanie pomocy turystom.
- Z4 Prowadzenie sprzedaży pamiątek, wydawnictw turystycznych oraz innych usług turystycznych.
- Z5 Prowadzenie działań promocyjnych.
- Z6 Obsługiwanie stoiska na targach i wystawach turystycznych.
- Z7 Organizowanie imprez turystycznych.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Zarządzanie informacją turystyczną

Kompetencja zawodowa Kz1: Zarządzanie informacją turystyczną obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Gromadzenie informacji turystycznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady organizowania punktu informacji turystycznej; • Źródła informacji turystycznej; • Zasady gromadzenia informacji turystycznych; • Zasady i sposoby opracowywania baz danych; • Atrakcje turystyczne regionu; • Obiekty bazy noclegowej, gastronomicznej, towarzyszącej oraz infrastruktury transportowej regionu; • Dostępność komunikacyjną regionu; • Obecne i planowane wydarzenia kulturalne, sportowe, gospodarcze i społeczne w regionie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizować punkt informacji turystycznej; • Posługiwać się zróżnicowanymi źródłami informacji turystycznej; • Korzystać z opracowanych baz danych; • Współpracować z przedsiębiorstwami i instytucjami branży turystycznej na potrzeby gromadzenia informacji turystycznej; • Gromadzić informacje dotyczące zagospodarowania turystycznego, atrakcji turystycznych, dostępności komunikacyjnej oraz wydarzeń kulturalnych, sportowych, gospodarczych i społecznych w regionie.

Z2 Przetwarzanie i aktualizowanie informacji turystycznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Programy komputerowe wykorzystywane do przetwarzania informacji turystycznych, informacji w zakresie zagospodarowania turystycznego oraz dostępności komunikacyjnej; • Zasady tworzenia prezentacji multimedialnych; • Źródła informacji turystycznych; • Zasady komunikacji z podmiotami sektora turystycznego i osobami pracującymi w branży turystycznej; • Sposoby aktualizacji informacji turystycznych; • Aktualną ofertę imprez i wydarzeń kulturalnych, sportowych, gospodarczych i społecznych oraz atrakcji turystycznych w regionie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przetwarzać informacje dotyczące atrakcji turystycznych, zagospodarowania turystycznego oraz dostępności komunikacyjnej regionu; • Tworzyć prezentacje multimedialne; • Wykorzystywać informacje dotyczące wydarzeń kulturalnych, sportowych, gospodarczych i społecznych w regionie; • Komunikować się z władzami rządowymi i samorządowymi oraz z przedsiębiorstwami w celu aktualizacji informacji turystycznych; • Aktualizować informacje turystyczne dotyczące atrakcji turystycznych, zagospodarowania turystycznego, dostępności komunikacyjnej, wydarzeń kulturalnych, sportowych, gospodarczych i społecznych w regionie.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Obsługiwanie klientów w zakresie informacji turystycznej

Kompetencja zawodowa Kz2: Obsługiwanie klientów w zakresie informacji turystycznej obejmuje zestaw zadań zawodowych Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z3 Udostępnianie informacji i udzielanie pomocy turystom

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady komunikacji z klientami; • Atrakcje turystyczne regionu; • Ofertę imprez i usług turystycznych; • Bazę noclegowa, gastronomiczną i towarzyszącą regionu; • Metody analizowania i badania poziomu zadowolenia turystów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielać informacji o atrakcjach turystycznych regionu, obiektach zagospodarowania turystycznego, dostępności komunikacyjnej, wydarzeniach kulturalnych, sportowych, gospodarczych i społecznych w regionie; • Przekazywać informacje w formie bezpośredniej, przez telefon oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej i komunikatorów internetowych; • Udostępniać przewodniki, mapy, plany miast, informatory i broszury turystyczne oraz rozkłady jazdy komunikacji publicznej; • Korzystać z map, planów miast i wskazywać na mapach i planach atrakcje turystyczne i elementy zagospodarowania turystycznego; • Wyznaczać dojazd/dojście do określonego miejsca/obiektu; • Rozpoznawać potrzeby turystów; • Prowadzić doradztwo w zakresie wyboru imprez i usług turystycznych; • Informować turystów o zagrożeniach występujących na danym obszarze kraju i przeciwskazaniach do zwiedzania określonych atrakcji turystycznych; • Analizować i badać poziom zadowolenia turystów.

Z4 Prowadzenie sprzedaży pamiątek, wydawnictw turystycznych oraz innych usług turystycznych

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zawartość i przydatność map, przewodników, planów miast, atlasów, informatorów i innych wydawnictw turystycznych; • Ofertę usług przewodnickich w regionie; • Zasady rozliczeń finansowych za sprzedawane pamiątki, bilety i wydawnictwa turystyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sprzedawać pamiątki, karty turystyczne, bilety wstępu do muzeów, karnety na imprezy kulturalne i sportowe, bilety i pakiety turystyczne, mapy, przewodniki, plany miast, atlasy, informatory i inne wydawnictwa turystyczne; • Sprzedawać lokalne usługi przewodnickie lub komunikacyjne bądź udostępniać zainteresowanym osobom kontakt do przewodników, przewoźników; • Prowadzić rezerwację i sprzedaż noclegów lub udostępniać zainteresowanym osobom kontakt do obiektów oferujących usługi noclegowe; • Przyjmować należności za sprzedawane produkty.

3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Popularyzowanie i promowanie informacji turystycznej

Kompetencja zawodowa Kz3: Popularyzowanie i promowanie informacji turystycznej obejmuje zestaw zadań zawodowych Z5, Z6, Z7, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z5 Prowadzenie działań promocyjnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Harmonogram imprez i wydarzeń kulturalnych oraz sportowych w regionie; • Cele, formy realizacji i działalność Polskiej Organizacji Turystycznej, regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych; • Zakres działalności instytucji rządowych i samorządowych w zakresie promocji; • Instrumenty promocji turystycznej; • System certyfikacji punktów informacji turystycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowywać program popularyzacji i promocji turystycznej wydarzenia, imprezy lub całego regionu; • Prowadzić stronę internetową lub profile w mediach społecznościowych, zawierające aktualne informacje; • Współpracować z producentami materiałów promocyjnych, agencjami reklamowymi, mediami, instytucjami rządowymi i samorządowymi, organizacjami turystycznymi oraz innymi instytucjami w zakresie promocji turystycznej; • Prowadzić dystrybucję materiałów promocyjnych; • Podejmować działania w celu uzyskania certyfikacji przez punkt informacji turystycznej.
Z6 Obsługiwanie stoiska na targach i wystawach turystycznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady i procedury wynajęcia stoiska na targach, wystawach i giełdach turystycznych; • Zasady obsługi uczestników targów, wystaw i giełd turystycznych; • Potrzebę dbałości o estetykę stoiska oraz personelu obsługującego stoisko. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zorganizować stoisko na targach, wystawach i giełdach turystycznych; • Obsługiwać stoisko na targach, wystawach i giełdach turystycznych; • Współpracować z innymi podmiotami w zakresie organizacji i obsługi stoisk na targach i wystawach turystycznych.
Z7 Organizowanie imprez turystycznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • System obsługi ruchu turystycznego w Polsce; • Znaczenie wyjazdów studyjnych (<u>study tour</u>¹⁷) i innych imprez dla promocji regionu; • Znaczenie i działalność wybranych podmiotów i osób branży turystycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizować wyjazdy studyjne (study tour) i inne imprezy dla dziennikarzy, organizatorów turystyki (<u>touoperatorów</u>¹⁹), pilotów wycieczek, przewodników turystycznych, władz samorządowych, turystów oraz mieszkańców; • Obsługiwać wyjazdy studyjne, study tour i inne imprezy dla dziennikarzy, touoperatorów, pilotów wycieczek, przewodników turystycznych i władz samorządowych, turystów oraz mieszkańców; • Rozliczać wyjazdy studyjne, study tour i inne imprezy.

3.5. Kompetencje społeczne

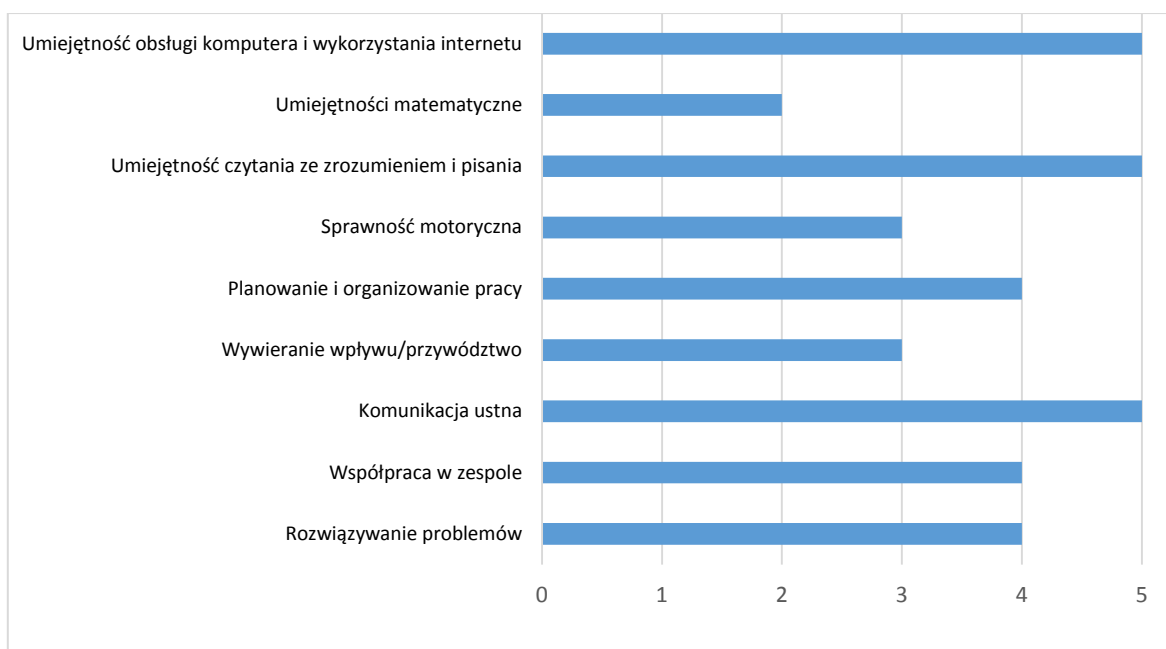
Pracownik w zawodzie **pracownik informacji turystycznej** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za świadczone usługi informacji turystycznej.
- Przestrzegania ogólnie przyjętych w środowisku zawodowym standardów etycznych, zasad uczciwości, odpowiedzialności, rzetelności oraz poufności.
- Dbania o porządek na swoim stanowisku pracy i ponoszenie odpowiedzialności za powierzone mu mienie.
- Dotrzymywania uzgodnień z turystami, organizatorami turystyki i wytwórcami usług turystycznych, dotyczących realizacji powierzonych zadań zawodowych.
- Wykazywania inicjatywy, otwartości i zorientowania na klienta.
- Utrzymywania trwałych relacji ze współpracownikami oraz klientami.
- Rozwijania kompetencji osobistych i zawodowych, w tym ustawicznego aktualizowania wiedzy i podwyższania umiejętności.

3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **pracownik informacji turystycznej**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **pracownik informacji turystycznej**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.7. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **pracownik informacji turystycznej** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji w sektorze turystyka dla branży: organizacja turystyki.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Pracownik informacji turystycznej może pracować m.in. w:

- urzędach marszałkowskich oraz w urzędach miast i gmin (np. na stanowisku pracownika obsługi punktu informacji turystycznej w Wydziale Centrum Informacji Promocji Rekreacji lub w Wydziale Turystyki i Kultury Fizycznej jeśli centrum informacji turystycznej organizacyjnie przynależy do jednostki samorządu),
- lokalnych centrach informacji turystycznej,
- krajowych, regionalnych i lokalnych organizacjach turystycznych,
- lokalnych fundacjach i stowarzyszeniach zajmujących się turystyką,
- biurach i agencjach turystycznych,
- przedsiębiorstwach prowadzących/zarządzających atrakcjami turystycznymi.

Kompetencje pracownika informacji turystycznej mogą być również przydatne w:

- hotelach, pensjonatach i innych obiektach hotelarskich,
- domach sanatoryjnych,
- dyrekcjach parków narodowych i krajobrazowych,
- portach lotniczych,
- dworcach kolejowych i autobusowych,
- portach morskich i rzecznych,
- instytucjach zajmujących się m.in. wyszukiwaniem informacji oraz zarządzaniem przepływami danych i informacji.

Pracownik informacji turystycznej posiadający bogate doświadczenie w funkcjonowaniu informacji turystycznej ma możliwość prowadzenia działalności szkoleniowej i doradczej w tym zakresie.

Zapotrzebowanie na pracowników informacji turystycznej obserwuje się przede wszystkim w najbardziej atrakcyjnych turystycznie regionach kraju oraz w dużych aglomeracjach. Utrzymująca się od kilku lat tendencja wzrostowa popytu na usługi turystyczne przekłada się również na wzrost zatrudnienia w branży turystycznej. Szczególnie zauważalne jest to w okresach sezonu letniego i zimowego (zależnie od lokalizacji).

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy**:
<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł**

danych.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **pracownik informacji turystycznej**.

Kształcenie w zawodzie pokrewnym (szkolnym) technik obsługi turystycznej oferują technika (5-letnie).

Możliwe jest również uczestnictwo w kwalifikacyjnych kursach zawodowych (dla dorosłych) w ramach kwalifikacji TG.14 Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych oraz TG.15 Prowadzenie informacji turystycznej oraz sprzedaż usług turystycznych. Kursy te mogą być organizowane przez:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcenia i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje TG.14 i TG.15 potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Szkolenie

Szkolenie dla zawodu **pracownik informacji turystycznej** może być organizowane przez:

- pracodawców (dla kandydatów do pracy i pracowników), w celu utrzymania odpowiednio wysokiej jakości świadczonych usług,
- niepubliczne, komercyjne organizacje szkoleniowo-konsultingowe, oferujące kursy i szkolenia specjalistyczne poszerzające wiedzę z wielu dziedzin (np. technologii wykorzystywanych w systemie informacji turystycznej, efektywnej komunikacji w turystyce).

Cykl szkoleń branżowych dla pracowników informacji turystycznej prowadzi Polska Organizacja Turystyczna, a na poziomie poszczególnych województw Regionalne Organizacje Turystyczne.

Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie miesięczne brutto osób pracujących w zawodzie **pracownik informacji turystycznej** jest zróżnicowane i waha się najczęściej od ok. 2300 zł do ok. 6000 zł w przeliczeniu na jeden etat. Poziom wynagrodzeń uzależniony jest m.in. od:

- stażu pracy,
- kwalifikacji, w tym np. znajomości języków obcych,
- ewentualnej wysokości prowizji od sprzedaży,
- regionu Polski.

W zawodzie pracownik informacji turystycznej powszechnie oferowane są także świadczenia pozapłacowe, np. możliwość udziału w study tour lub korzystania ze zniżek oferowanych przez hotele.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczablach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **pracownik informacji turystycznej** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnością.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych (05-R), która nie wyklucza pracy przy komputerze; wymagane jest wówczas dostosowanie sprzętu komputerowego,
- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R); wymagane jest wówczas wyposażenie stanowiska w uchwyty, poręczce, regulowaną wysokość krzesła, podnóżka i inne udogodnienia,
- z innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i in. pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego lub jest zorganizowana w taki sposób, aby pracownik miał możliwość regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych (Dz. U. poz. 2361, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 maja 2017 r. w sprawie Sektorowej Ramy Kwalifikacji w sektorze turystyka (Dz. U. poz. 1155).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Bucholz M.: Polski system informacji turystycznej. Polska Organizacja Turystyczna, Warszawa 2010.
- Cybula P.: Transformacje prawa turystycznego. Proksenia, Kraków 2009.
- Kruczek Z., Wajdzik M.: Metodyka i technika pracy pilota – rezydenta. Proksenia, Kraków 2013.
- Kruczek Z., Walas B.: Promocja i informacja w turystyce. Proksenia, Kraków 2013.
- Kruczek Z.: Obsługa ruchu turystycznego. Proksenia, Kraków 2017.
- Lijewski T., Mikułowski B., Wyrzykowski J.: Geografia turystyki Polski. PWE, Warszawa 2008.
- Migdal M.: Poradnik współpracy JST – NGO sektora turystyki. Zachodniopomorska Regionalna Organizacja Turystyczna, Szczecin 2015.
- Panasiuk A.: Informacja turystyczna. C. H. Beck, Warszawa 2010.
- Różycki P.: Zarys wiedzy o turystyce. Wyd. 2. Proksenia, Kraków 2009.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie technik obsługi turystycznej: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/422103.pdf
- Polska Organizacja Turystyczna: <https://www.pot.gov.pl/pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Pracownik informacji turystycznej – Ramowe Wytyczne: http://www.pfron.org.pl/fileadmin/files/p/4073_Pracownik_informacji_turystycznej.pdf

- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Sektorowa Rama Kwalifikacji dla Sektora Turystyki (SRKT): <http://kwalifikacje.edu.pl/sektorowa-rama-kwalifikacji-dla-turystyki>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.

Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.

Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: http://kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Agencja reklamowa	Firma świadcząca działalność reklamową na rzecz innych podmiotów w zakresie zarządzania działaniami marketingowymi.	https://mfiles.pl/pl/index.php/Agencja_reklamowa [dostęp: 31.10.2018]
2	Banery	Napisy reklamowe (zazwyczaj prostokątne), zawierające np.: nazwę firmy, logo lub reklamę produktu.	http://www.ffmpeg.pl/slowniczek-pojec-reklamowych-i-13.html [dostęp: 31.10.2018]
3	Baza noclegowa	Ogół miejsc i obiektów mających w ofercie nocleg w pokoju lub w innym pomieszczeniu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://wnus.edu.pl/ept/file/article/view/823.pdf [dostęp: 31.10.2018]
4	Folder	Druk reklamowy, propagandowy, informacyjny, zawierający zwykle opisy, zdjęcia, mapki lub dane dotyczące oferowanego towaru, usługi.	https://sjp.pl/folder [dostęp: 31.10.2018]
5	Informacja turystyczna	Przekazywanie informacji oraz wszystkie działania mające na celu sprawne przemieszczanie się turystów (w czasie i przestrzeni), ułatwienie wykorzystania walorów turystycznych (poznawczych, wypoczynkowych) oraz wykorzystanie bazy usług turystycznych i paraturystycznych.	https://mfiles.pl/pl/index.php/Informacja_turystyczna [dostęp: 31.10.2018]
6	Klienci instytucjonalni	Inaczej klienci zorganizowani – nieindywidualni. Są to np.: przedsiębiorstwa produkcyjne, przedsiębiorstwa handlu hurtowego, przedsiębiorstwa handlu detalicznego, szkoły, organizacje pożytku publicznego, organizacje państwowe itp.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://comgroup.pl/konsumen-t-instytucjonalny [dostęp: 31.10.2018]

7	Marka regionu	Spójna, łatwo identyfikowalna i oferująca określone wartości koncepcja miejsca, danego regionu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-79e26c3a-87d3-49b7-b56e-3f3048ff7133/c/73-137-1-PB.pdf [dostęp: 31.10.2018]
8	Marketing miejsca	Inaczej marketing terytorialny. Skupia się na kreowaniu pozytywnego wizerunku gminy, miasta, województwa, regionu czy nawet całego państwa, którego celami są między innymi: pozyskanie inwestorów, zwiększenie zadowolenia mieszkańców, zachęta do przeprowadzki do miasta, przyciągnięcie konkretnych grup ludzi – np. studentów, turystów czy specjalistów.	https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-marketing-miejsca-miasto-na-sprzedaz [dostęp: 31.10.2018]
9	Markowy produkt turystyczny	Wyjątkowy, unikalny i uznany produkt turystyczny charakterystyczny dla danego miejsca, regionu czy państwa.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://zeszyty.wne.tu.koszalin.pl/images/wydawnictwo/zeszyty/18/09_14_Jolanta_Mazurek_Ewa_Kasperska_text.pdf [dostęp: 31.10.2018]
10	Portal społecznościowy	Strona internetowa z różnymi funkcjami, służąca głównie komunikowaniu się jej użytkowników.	https://pl.glosbe.com/pl/pl/portal%20spo%C5%82eczno%C5%9Bciowy [dostęp: 31.10.2018]
11	Potykaç	Stojak reklamowy zbudowany z dwóch płyt połączonych z sobą w górnej krawędzi. Po rozstawieniu mają kształt zbliżony do litery A. Stojaki tego typu są wystawiane przed punkty sprzedaży i usług w celu wzbudzenia zainteresowania przechodniów określoną ofertą.	http://www.effikomp.pl/slowniczek-pojec-reklamowych-i-13.html [dostęp: 31.10.2018]
12	Produkt turystyczny	Wszystko, co jest oferowane na rynku w celu zaspokojenia potrzeb konsumentów, czyli każda oferta stanowiąca przedmiot wymiany handlowej. Produktem turystycznym jest zarówno jednostkowa usługa (np. noclegowa, transportowa), jak i cały pakiet materialnych i niematerialnych składników, stanowiący wiele różnych świadczeń.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://mfiles.pl/pl/index.php/Produkt_turystyczny [dostęp: 31.10.2018]
13	Promocja mix	Zespół elementów (instrumentów) formalnych i nieformalnych, za pomocą których możemy oddziaływać na rynek, np. reklama, public relations, publicy, sprzedaż osobista, promocja sprzedaży, a także eksperci i liderzy opinii publicznej, osoby z najbliższego otoczenia konsumenta.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://mjakmarketing.blox.pl/2013/01/Marketing-mix-i-promocja-mix.html [dostęp: 31.10.2018]
14	Repetitive Strain Injury (RSI)	Zespół urazów, do których dochodzi na skutek chronicznego przeciążania mięśni i ścięgien. Występuje najczęściej u osób piszących na klawiaturze, często używających myszki komputerowej itp.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://zdrowie.wp.pl/zdrowie/wirtualny-poradnik/art1119,jakie-choroby-komputerowe-nam-groza.html [dostęp: 31.10.2018]

15	Ruch turystyczny	Przemieszczanie się ludzi, które nie jest wymuszone przez czynniki zewnętrzne – ludzie zmieniają miejsce pobytu, swoje środowisko, rytmu życia dobrowolnie – bez przymusu. Ruch turystyczny odnosi się do określonego obszaru, kierunku i okresu, w którym trwa.	https://mfiles.pl/pl/index.php/Ruch_turystyczny [dostęp: 31.10.2018]
16	Sick Building Syndrom (SBS)	Zespół dolegliwości związanych z przebywaniem w niezdrowym (np. zawilgotniałym, dusznym, słabo doświetlonym) pomieszczeniu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.budujemydom.pl/wentylacja-i-klimatyzacja/23238-co-to-jest-syndrom-chorego-budynku-jakie-sa-objawy-i-przyczyny-sbs [dostęp: 31.10.2018]
17	Study tour	Wyjazd adresowany do pracowników branży turystycznej, których celem jest poznawanie infrastruktury i atrakcji danego regionu turystycznego lub kierunku. Podczas study tour jego uczestnicy zwiedzają hotele, biorą udział w wycieczkach i różnych atrakcjach mających na celu jak najlepsze poznanie wizytowanego miejsca, tak aby w przyszłości mogli udzielać klientom wyczerpujących informacji, biorąc pod uwagę cel sprzedażowy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.travelmianiacy.pl/arttykul,cala_prawda_o_wyjazd_study_tour,4606,16,0.html [dostęp: 31.10.2018]
18	Targi turystyczne	Rodzaj wystawy, ekspozycji o zasięgu międzynarodowym, krajowym lub regionalnym, na której prezentowane są różnego rodzaju walory i atrakcje turystyczne miasta, regionu lub kraju. Obecnie narzędzie marketingu bezpośredniego służące budowaniu relacji z dotychczasowymi i potencjalnymi kontrahentami.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://rynczekturystyczny.cba.pl/targi.html [dostęp: 31.10.2018]
19	Touroperator	Biuro podróży, które oferuje swój kompletny produkt turystyczny. Może to być pakiet wycieczkowy lub sam pobyt w hotelu, ale całość jest przygotowana tylko i wyłącznie przez owe biuro i nie można go kupić w żadnym innym.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.sunparadise.pl/kto-to-jest-touroperator.html [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.